

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/75/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712201385
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6712201385.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zastúpený Tomáš Kušnír, s. r. o., Advokátska kancelária so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, proti odporcovi F. U., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H., G. XXX/X, toho času H., J. E., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Nám. Legionárov 5, IČO: 42176778, zastúpeného JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, Advokátska kancelária Lučenec, Ul. J. Kráľa 5/A, o zaplatenie 33,56 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 15C/150/2012-85 zo dňa 14. 12. 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku, ktorým uložil navrhovateľovi povinnosť, aby v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia zaplatil vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania vo výške 48,46 Eur, potvrdzuje.

Navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania predstavujúce trovy právneho zastúpenia vo výške 16,11 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

Okresný súd uznesením zo dňa 14. 12. 2012 konanie o návrhu navrhovateľa, ktorým sa domáhal voči odporcovi zaplatenia sumy 33,56 Eur s príslušenstvom podľa ustanovenia § 96 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) zastavil. Dôvodom tohto procesného postupu súdu bola skutočnosť, že navrhovateľ pred začatím pojednávania vo veci samej zobral návrh v plnom rozsahu späť bez uvedenia dôvodu. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi uložil povinnosť, aby v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia zaplatil vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 48,46 Eur. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p..

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie proti výroku, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu vyššie špecifikovanú náhradu trov právneho zastúpenia. Žiadal, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu v napadnutom výroku zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania neprizná. Zároveň žiadal, aby mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania.

V odôvodnení uviedol, že cieľom Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa, zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. Vedľajší účastník už sám z podstaty svojej existencie musí byť schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Trovy, ktoré vznikli vedľajšiemu účastníkovi, nie sú trovami účelne

vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa na nepriznanie trov v zmysle § 150 O. s. p.. Združenie v predmetnom konaní nevstupuje ako splnomocnený zástupca odporcu a vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu; pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade. V konaní vedľajší účastník viaceré procesné podania nadbytočne opakuje, bez uvedenia nových významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Náhrada trov konania neprináleží vedľajšiemu účastníkovi ani podľa § 137 O. s. p. z dôvodu, že odporcu vedľajší účastník v konaní nezastupuje.

K odvolaniu sa vyjadril vedľajší účastník. Poukázal na § 93 O. s. p., podľa ktorého má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, koná však iba sám za seba a ako účastník konania má právo dať sa zastúpiť advokátom. Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno odvodiť z článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Účelnosť vynaložených trov vedľajším účastníkom je preukázaná aj tým, že navrhovateľ vzal späť návrh po vstupe vedľajšieho účastníka do konania a jeho vyjadrení s obsahom námietky premlčania. Občiansky súdny poriadok v § 137 výslovne medzi trovy konania radí aj náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu. Vedľajší účastník je práve takouto právnickou osobou. Vedľajšiemu účastníkovi sa často vytýka, že v súdnych konaniach iba vznáša námietku premlčania. Súčasná vnútroštátna právna úprava neumožňuje súdu prihliadať na námietku premlčania ex offo. Práve z toho dôvodu združenie na ochranu práv spotrebiteľov v každom spore, v ktorom sa uplatňuje premlčaný nárok, vznáša námietku premlčania. Ak prvostupňový súd priznal vedľajšiemu účastníkovi trovy, postupoval v súlade s legislatívou Európskej únie, judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie a ustálenou súdnou praxou a slovenskou právnou teóriou. Navrhovateľ s odstupom viacerých rokov uplatňuje na slovenských súdoch pohľadávky voči spotrebiteľom na základe prevažne spotrebiteľských zmlúv uzatváraných v rozpore s právnymi predpismi. Spotrebiteľia sa tak dostávajú do nevýhodného postavenia najmä v súvislosti s nezachovaním dôležitých listín a tak vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo, že sa v súdnom konaní nedokáže efektívne brániť napr. vznesením námietky premlčania alebo poukazovaním na neprijateľné zmluvné podmienky. Vstupom združenia do takéhoto konania dostáva navrhovateľ rovnocenného partnera, pretože aj v spotrebiteľských konaniach platí staré rímske pravidlo „vigilantibus iura scripta sunt“. Ak by nemajetnému združeniu bolo odmietnuté právo na plnú náhradu trov konania de facto by to znamenalo nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľov združením na ochranu spotrebiteľa. V predmetnej právnej veci sú uplatňované nároky proti spotrebiteľovi, preto je nutné použiť normy spotrebiteľského práva aj výkladové pravidlá ich aplikácie. Základná filozofia spotrebiteľského práva je pozitívny zásah štátu, ktorým je kompenzovaná zjavná nerovnováha medzi dodávateľom a spotrebiteľom v kontraktačnom procese. Tento pozitívny zásah štátu realizuje zákonodarná moc úpravou spotrebiteľského práva, ale nezastupiteľnú úlohu pri napĺňaní cieľov Európskej únie v rámci spotrebiteľa zohráva aj súdna moc a to aj v otázke rozhodovania o trovách konania subjektov, ktoré vystupujú na ochranu spotrebiteľov. Navrhol, aby odvolací súd potvrdil uznesenie okresného súdu a uplatnil si aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške 16,11 Eur.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu v odvolaní napadnutej časti, t. j. vo výroku o trovách konania podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

V zmysle § 146 ods. 2 O. s. p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

V prejednávanej veci je nesporné, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Pre správne rozhodnutie v tomto konaní je preto potrebné primárne zodpovedať na otázku, či Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove (resp. vo všeobecnosti akýkoľvek subjekt, ktorého predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa) je oprávnený vystupovať v konaní ako vedľajší účastník, a ak áno, či sa ako vedľajší účastník môže v konaní nechať právne zastupovať advokátom a či mu v súvislosti s týmto právnym zastupovaním môže vzniknúť právo na náhradu trov konania (resp. trov právneho zastúpenia).

Z ustanovenia § 93 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (§ 93 ods. 2 O. s. p.). Toto ustanovenie bolo do Občianskeho súdneho poriadku zavedené s účinnosťou od 15. 10. 2008 zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok a dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, za ktorý sa (podľa poznámky 10a uvedené v tomto ustanovení) považuje aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Z Dôvodovej správy k tejto právnej úprave vyplýva, že jej cieľom bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Keďže ustanovenie § 93 ods. 2 je z hľadiska systematického zaradenia vo vzťahu k ustanoveniu § 93 ods. 1 špeciálnym ustanovením, možno vyvodiť, že v tomto prípade sa nevyžaduje splnenie všeobecnej podmienky pre pripustenie vstupu do konania vyplývajúcej z ustanovenia § 93 ods. 1, ktorou je existencia právneho záujmu na výsledku konania.

V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník, koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, v konaní ktorého podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O. s. p.).

Z citovaných ustanovení jednoznačne vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS má oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa), pričom nemusí preukazovať právny záujem na jeho výsledku, pretože možnosť, aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa) mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v ustanovení § 93 ods. 2 O. s. p.. Keďže ustanovenie § 93 ods. 4 O. s. p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť len jeden záver, a to, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenia splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa ustanovenia § 137 ods. 1 O. s. p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Samozrejme, vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

V tomto prípade došlo k zastaveniu konania preto, že navrhovateľ pred začatím pojednávania vo veci samej zobral návrh v plnom rozsahu späť bez uvedenia dôvodu. Z citovaného ustanovenia § 146 ods. 2 O. s. p. vyplýva, že ak došlo k zastaveniu konania, v zásade žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Možnosť, aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania, nastáva až vtedy, ak sú v danom prípade zastavenia konania splnené podmienky uvedené v ustanovení § 146 ods. 2 O. s. p.. Ustanovenie druhého odseku § 146 O. s. p. je v pomere k prvému odseku špeciálnou úpravou a preto súd, ktorý o trovách konania rozhoduje, musí v prvom rade skúmať existenciu procesných podmienok, uvedených v druhom odseku citovaného ustanovenia a v prípade, ak zistí existenciu týchto podmienok, musí o trovách konania rozhodnúť podľa druhého odseku, teda musí uložiť niektorému z účastníkov konania povinnosť nahradiť trovy konania (ak trovy konania vznikli a ak boli riadne uplatnené).

Ustanovenie § 146 ods. 2 O. s. p. ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie v zmysle tohto ustanovenia je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska. Preto, ak v tomto prípade vzal navrhovateľ návrh voči odporcovi v celom rozsahu späť (12. 12. 2012), pričom z obsahu spisu je nesporné, že tak urobil po vstupe vedľajšieho účastníka do konania (17.09.2012), ktorá skutočnosť mu bola oznámená (13. 11. 2012), možno konštatovať len jediný záver a to, že predmetný návrh navrhovateľa bol podaný (objektívne) nedôvodne a že k jeho späťvzatiu došlo v dôsledku jeho procesného zavinenia. Preto mu podľa prvej vety § 146 ods. 2 O. s. p. vznikla povinnosť uhradiť odporcovi a (z vyššie uvedených dôvodov) i vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania, ktorých súčasťou sú i trovy právneho zastúpenia.

Z uvedeného odôvodnenia vyplýva, že okresný súd rozhodol vecne správne, keď zaviazal navrhovateľa k povinnosti zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov prvostupňového konania, ktoré de facto predstavujú trovy jeho právneho zastúpenia. Samotnému odporcovi žiadne konkrétne trovy prvostupňového konania nevznikli a preto nebol dôvod, aby okresný súd mu náhradu trov konania priznal (okresný súd odporcovi náhradu trov konania nepriznal).

Okresný súd priznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy právneho zastúpenia, ktoré mu boli priznané v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. za 2 úkony a to za prípravu a prevzatie zastúpenia a za vyjadrenie zaslané súdu 11. 12. 2012, 2 x režijný paušál, spolu 48,46 Eur, ktoré je navrhovateľ povinný odporcovi uhradiť do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Nemožno súhlasiť s argumentom navrhovateľa, ktorým spochybňoval nutnosť a účelnosť vynaloženia trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka, pretože práve vstup vedľajšieho účastníka do konania bol evidentne vo svojej podstate dôvodom späťvzatia návrhu, a teda mal priamy vplyv na spôsob skončenia sporu. Z následných úkonov navrhovateľa a obsahu podania, ktorým vzal späť návrh na začatie konania je možné dôjsť k jednoznačnému záveru, že dôvodom späťvzatia návrhu bola skutočnosť, že vedľajší účastník vstúpil do konania na strane odporcu. Za takto zisteného skutkového stavu okresný súd správne rozhodol, keď podľa § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p. uložil navrhovateľovi, aby vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu zaplatil náhradu trov konania vzniknutých z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd odvolaniu navrhovateľa nevyhovel a uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách konania ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

V odvolacom konaní bol úspešný vedľajší účastník na strane odporcu. Odporca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, k odvolaniu sa nijako nevyjadril. Odvolací súd priznal vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania v ním uplatnenej a vyčíslenej výške za 1 úkon právnej pomoci - vyjadrenie k odvolaniu z 21. 02. 2013 vo výške 8,30 Eur (§ 14 ods. 3 písm. b/ advokátskej tarify) a režijný paušál vo výške 7,81 Eur. Jedná sa o trovy právneho zastúpenia z hodnoty 33,56 Eur, čo predstavuje podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za polovičný úkon podľa § 14 ods. 3 odmenu vo výške 8,30 Eur a režijný paušál vo výške 7,81 Eur. Spolu tak navrhovateľ uhradí vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 16,11 Eur.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.